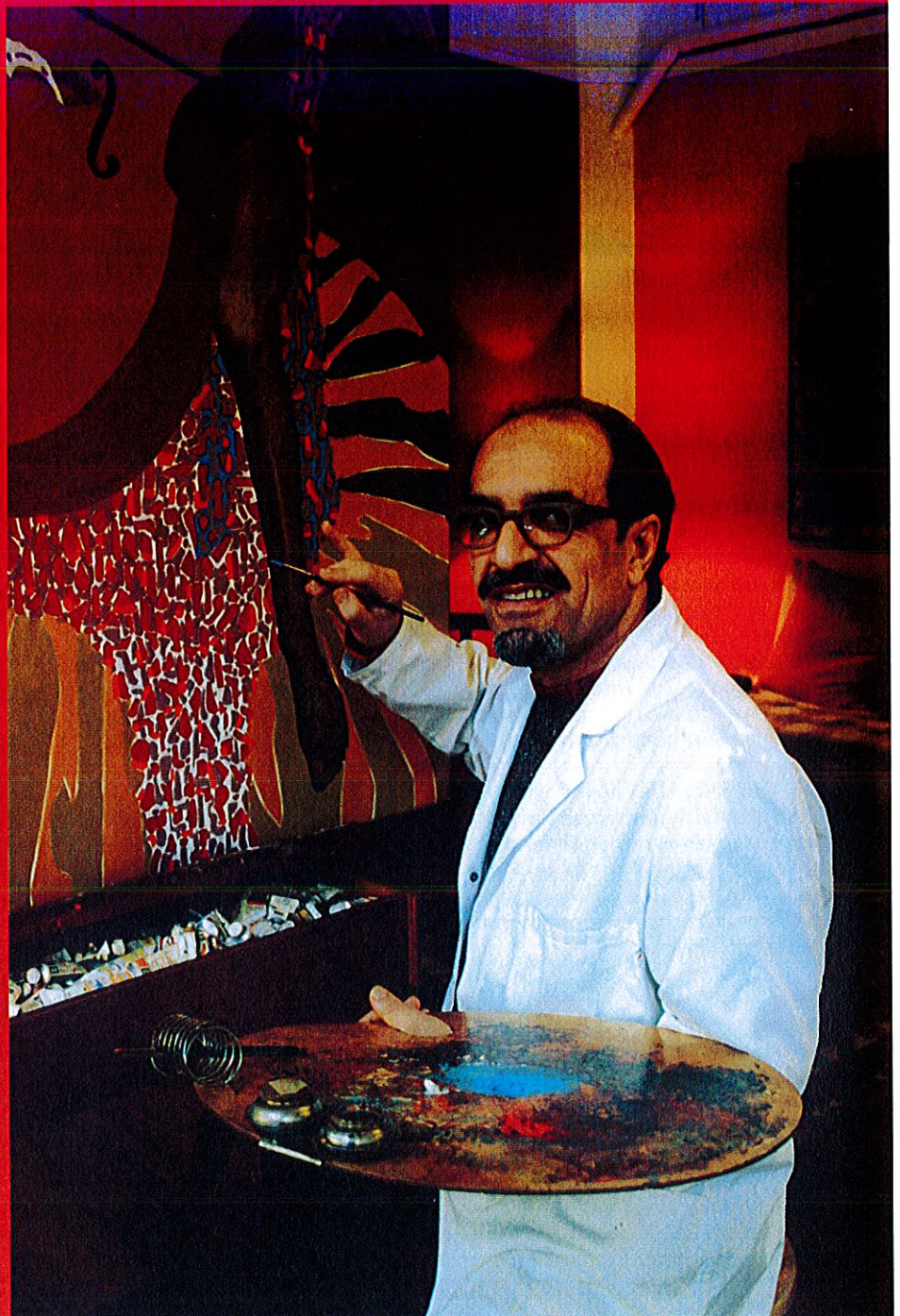

Mansour Bakhtiar

Nederlander met Iraanse achtergrond

"Ik had een prettige, onbezorgde jeugd", zegt Mansour als we in zijn grote atelier zitten. "In de loop van de tijd veranderde het regime in Iran. Uiteindelijk moesten we vluchten. Op een gegeven moment kwam ik in Nederland terecht, een land waarvan ik het bestaan niet kende. Ik kreeg een visum voor een week dat steeds verlengd werd."

"Na verloop van tijd kwam ik tot het inzicht dat terugkeren tot de onmogelijkheden behoorde. Tot rust gekomen begon ik Nederlands te leren. Ook ging ik weer schilderen. In mijn jonge jaren heb ik dat veel gedaan; zodoende stond ik er niet vreemd tegenover. Ik leerde de techniek, deed materiaal-kennis op en studeerde op contrast. Omdat alles goed ging werd mijn verblijfsvergunning om de drie maanden verlengd. Ik kreeg weer plezier in het leven. Zo nu en dan exposeerde ik wat schilderijen en had succes.

Toen kwam er een aanvraag uit Amerika. Of ik daar wilde tentoonstellen. Ik wilde wel maar had dan wel een paspoort nodig. Op naar de politie. Die heeft mij enorm geholpen. Ik moest mijn verhaal in het Nederlands schrijven. Dat zou de doorslag geven. Ik bracht het er goed vanaf. Kreeg niet alleen een visum maar ook een paspoort. Ik was de koning te rijk. Nu was ik Nederlander en voelde me ook zo.

In Amerika had ik veel succes. Ze vroegen of ik niet wilde blijven. Alles zouden ze voor me regelen.

Maar ik had er geen zin in, ik wilde terug naar mijn nieuwe vaderland waar ik het erg naar mijn zin had."

"Nu mijn werk", zegt Mansour. "Ik maak grote schilderijen van twee bij twee meter. Werk eigenlijk op een ouderwetse manier. Ik gebruik daarvoor de eeuwenoude techniek van het tapijt knopen. Ik schilder als ondergrond tienduizenden tapijtknoopjes op het linnen, niet van echte te onderscheiden. Zo klein mogelijk, links onderaan het linnen, begin ik en zet met het kleinste penseel op een speciale wijze een klein druppeltje verf in vorm, kleur, grootte en nuance: een 'knoopje' en ga door tot aan het eind. Daarna de volgende regel, precies zo. Zeven dagen van de week, iets minder dan een jaar, ben ik daarmee bezig. Er mag geen enkel verschil in kleur optreden. Sisyfusarbeid is het.

Op dat schitterend egale doek schilder ik dan, net als de knoopjes, met olieverf levensverhalen in kleur. Zie het schilderij 'De loop van het leven'.

De leeuw is het symbool van het leven. De witte uil links boven vertegenwoordigt de vogels. De grote ui is de baarmoeder en de vele visjes zijn de spermatozoiden. Eentje zal de baarmoeder ingaan als begin van nieuw leven. Alle ogen die je ziet, symboliseren de doden omgeven door realistische en decoratieve vormen die laten zien dat alles met elkaar samen hangt. Her en der zweven grote zeepbellen. Dat zijn mijn gedachten, hoop en vrees, mijn dromen, mijn wensen en momenten van geluk. Ik ben breekbaar, ik ben een zeepbel. Als die breekt dan ben ik dood. Voor de expositie in Pulchri schilder ik ook portretten. Die zijn weer heel anders. Toch zal ik daar wéér verschillende culturen bij elkaar brengen. Abstracte vormen wijs ik niet af. Hoe het zich ontwikkelt weet ik niet precies. De portretten zijn echte mensen maar er kan ook iets totaal anders tussen zitten. Het duurt nog even voor ze in Pulchri hangen."

Marianne Dommissie (tekst en foto)

Reactie Mansour Bakhtiar

Mansour Bakhtiar heeft bezwaar gemaakt tegen onderdelen in het over hem geschreven artikel in Pulchri nr. 5 van december vorig jaar. Hij is weliswaar erkentelijk voor de interesse in hem als kunstenaar en voor publicatie van een artikel, maar valt om te beginnen over de suggestie dat hij een 'Nederlander met een Iraanse achtergrond' (de kop van het artikel) zou zijn. Hij schrijft: "Niets is minder waar! Hoewel ik de Nederlandse staat en maatschappij zeer dankbaar ben voor de gelegenheid die zij mij geboden hebben om mijn beroep te kunnen beoefenen, zal ik mij nooit deel van een andere nationaliteit kunnen voelen dan die van Iran. Die suggestie zal misschien berusten op het feit dat ik in het bezit ben van een Nederlands paspoort. Ik heb inderdaad een Nederlands paspoort, omdat ik het Iraanse paspoort niet kan bezitten en dus geen andere keuze heb, niet omdat ik me een Nederlander voel. Een paspoort is een bureaucratisch feit, dat voorbijgaat aan de ware identiteit en gevoelens van de bezittende. Ondanks alle tragische gebeurtenissen die in mijn land plaatsgevonden hebben en nog steeds plaatsvinden, ben ik trots op mijn land, identiteit en cultuur. Ik heb maar één vaderland waar ik me thuis kan voelen en dat is Iran." Bakhtiar acht het betreurenswaardig dat hij in zijn eigen land moet vechten tegen onderdrukking om zijn vrijheden en rechten te waarborgen en hier in zijn gastland moet vechten om zijn identiteit te waarborgen. Hij vindt het ook ironisch dat in zijn tentoonstelling (was in februari) "waar het artikel over moest gaan, de onderdrukking van de mens en het ontbreken van diens ware identiteit centraal staan."

Bakhtiar valt ook over het artikel, omdat "de beschrijving van mijn werktechniek en -opvatting geen compleet beeld schetst van mijn werkmethode en van mij als kunstenaar."

(Naschrift redactie)

Het is duidelijk dat bij Mansour Bakhtiar vooral de kop van het artikel in het verkeerde keelgat is geschoten. Het was eerder bedoeld als complimentje en de auteur heeft zeker nooit de bedoeling gehad om iemand daarmee te kwetsen of aan Bakhtiar's vaderlandsliefde te tornen. Zijn reactie is in de ogen van de redactie ongewoon heftig, niet zozeer om wat er geschreven staat, maar om wat het bij hem ongewild heeft losgemaakt.

En wat het tweede verwijt betreft (geen compleet beeld van hem en zijn werk): er is nog nooit een kunstenaar geweest die vond dat hij in een interview volledig 'uit de verf' is gekomen...

PB 1/05